

DREPTUL LA REPLICĂ

Stimate domnule director Orășanu, în baza dreptului la replică, vă rog să publicați cele ce urmează.

Cu atașament confratern și înaltă considerație,

Leo BUTNARU.

O NEDUMERIRE...

...Internetul îmi oferi (și) tristul prilej de a citi cu stupeoare aproximațiile (ca să nu zic: aberațiile) colegului Mihail Grănescu, publicate în numărul din mai al revistei Conexiuni. Așa, din senin, supăratul, alarmatul condeier scrie că: „Adrian Păunescu a pompat piața română cu toate gloriile brigăzilor artistice de dincolo de Prut etichetate drept „cei mai mari poeți români” – unii contrafăcuți: Leonida Lari, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Leo Butnaru, Aura Cristi... o adevărată „ruletă moldovenească” (dacă e să folosesc o expresie a lui Andrei Valachi) sufocând creația autohtonă și plasând în funcțiile cheie din țară numai persoane născute în spațiul ex-sovietic. Mironov și Păunescu au moldoghenizat cultura și Senatul. „Frații noștri” ne-au colonizat mai ceva ca-n visul lui Stalin din 1947. Fără nici o reciprocitate. Pot spune că rușii sunt mult mai receptivi la valorile noastre originale autohtone decât „frații noștri”; „podul de flori” a acționat, vreme de un deceniu, într-o singură direcție”.

Sunt sigur că M. Grănescu știe prea bine că, în ce mă privește, nu am avut nici o legătură cu „fenomenologia” pe care o descrie și nici cu protagoniștii ei. Așadar, dezinformează cu bună știință... Nu am râvnit estrada politică sau pe cea „literară” și nici nu am scris pentru ele. Nu am avut funcții în România, nu colonizez pe nimeni, locuiesc la Chișinău – oraș destul de confortabil și european, precum s-a convins, probabil, și M. Grănescu, când veni în vizită la Uniunea Scriitorilor din Moldova și, în fața colegilor săi din Moldova de Est, vorbi și el de unitatea neamului, de considerația pe care o are pentru Basarabia, despre scrisul valoros al celor prezenți acolo... E cam jenant să înregistrezi impredictibila schimbare de atitudine a dânsului, de la unire – spre hora dez-unirii...

Nu știu la ce reciprocitate face aluzie dl Mihail, dar, din câte știu, în Moldova de Est a fost găzduit cel puțin omeneste, dacă – din motive... obiective – nu regește sau ca mare scriitor. În ce privește afirmația „că rușii sunt mult mai receptivi”, n-ar trebui să ne dea lecții nici la acest capitol. Din foarte multe motive.

Unul ținând și de faptul că, în septembrie 1977, subsemnatul a fost dat afară din redacția ziarului „Tinerimea Moldovei” pentru promovarea spre publicare a unui eseu despre Mihail Kogălniceanu, mult timp după aceea nemaiputându-se angaja la vreun alt serviciu, ostracizat de bolșevismul rusesc și lichelismul autohton. Ca să nu mai amintesc și de alte mostre de „receptivitate rusească” în perioada Represans, când cultura nu însemna decât un sistem de interdicții ordonate de Moscova întru deznaționalizarea românilor pe care, iată, dl Grănescu îi aseamănă cu – Doamne ferește! – Stalin... Tocmai pe cei care au avut de suferit cel mai îngrozitor de pe urma tiranului!... Așadar, dacă rușii se comportau cu românii transpruteni cu o superioritate imperialist-șovină, chiar de o coloratură (ușor?) rasistă, din formulările despre „colonizare”, „funcții cheie” deținute, cică, de „frații noștri”, „sufocarea culturii” (și alte ditamai afirmații aberante, fără acoperire, fără exemple, care, de fapt, nici nu există!), reiese că dispoziția dlui Grănescu adie cumva a... rasism întreN-Național (spre deosebire de cel internațional/intrenaționalist sovietomuscălesc!); adie a absurdă xenofobie a românului față de... români! (Ce vis urât, ce coșmar!...) Referitor la valorile autohtone: deloc puține din ele le creează chiar/și românii basarabeni, astfel că dânsii nu pot fi străini, indiferenți față de ceea ce îi este scump colegului M. Grănescu.

Firește, timpurile s-au mai schimbat. Astfel că, în ultimii 4-5 ani, am tradus și editat mai multe volume din creația autorilor ruși importanți, de mare rezonanță europeană și nu numai – V. Hlebnikov, A. Krucionâh, I. Bahterev, Gh. Ayghi, I. Satunovski, V. Kuprianov, I. Ahmetiev, A. Tkacenko, antologia Avangarda rusă (480 pag., format mare), antologia Miniatura poetică rusă (2 volume) etc., punându-le tocmai în circuitul cultural autohton, adică – panromânesc. Întrețin relații de colaborare cu eminente exegeți, istorici ai avangardei ruse (S. Biriukov, M. Evzlin, I. Loșcilov, E. Târâșkina), stabiliți în Germania, Spania, Israel, ca să nu mai vorbesc de cei din Moscova, Sankt-Petersburg, Novosibirsk care au pus pe sit-urile electronice rusești mai multe texte românzate de mine.

Astfel că mă miră zicerea/scrierea după ureche a colegului care, vede-se, are anumite complexe. Îi urez să scape cât mai curând de ele. Însă fără a mă pune și pe mine în ecuații de supărări/invidii fără motive. Să nu-și facă griji – nu-l colonizez, nu-i iau spațiul locativ, nu-i pretind să se considere fratele meu etc., etc. Din

contră, în mai multe privințe l-aș putea ajuta, precum o fac, cred, și în acest caz. Iar dacă se simte amenințat de moldoghenizare (nu cred că schimonosirea noțiunilor, duse spre jignitor, îi face onoare unui condeier ajuns la 56 de ani!), nu are decât să-i contrapună vigurosul său spirit stăvilitor de „străinie”. Eu unul nu mă consider deloc mai puțin român decât M. Grănescu și nicicând nu am trâmbitat că, oameni buni, iată, suntem muntenzi, ardelenzi, oltenzi, dobrogenzi. (Maramureșeni fost-am încă de la descălecarea lui Dragoș, nu?) (A) logica viceversa a colegului pornește și ea din cine știe ce refulări personale... Păcat că merse cu jalba în proțap hăt în America! Nu era cazul, nici motive nu avea. (Probabil, se gândi că, mințind, calomniind cât mai departe de casă, nu va fi oblic...))

În ce privește reciprocitatea, nu sunt sigur dacă lui M. Grănescu i-a trecut pragul casei cineva din stânga Prutului, însă în casa mea au găzduit mai mulți prieteni și colegi minunați din Iași și București, Bacău și Cluj, Focșani și Sibiu, Constanța și Baia Mare, Suceava și Huși... Apoi aș putea să-i mai amintesc preopinentului inopinat că, în calitate de editor sau antologator, am contribuit la publicarea în Moldova de Est a unor cărți de A. Macedonski, I. Pillat, I. Minulescu, G. Bacovia, L. Blaga, G. Topârceanu, N. Crainic, E. Botta, I. Vinea, V. Voiculescu, O. Goga, A. Cotruș, B. Fundoianu, N. Labiș, N. Stănescu, A. Blandiana, A. Ștefănescu, C. Buzea... Am semnat cinci volume de dialoguri cu peste o sută de mari personalități ale culturii panromânești...

Curios lucru: ce ar putea pune colegul Grănescu pe celălalt taler ar balanței „reciprocității”? Din câte învederează trista starea de fapt, nimic altceva decât – insinuarea, calomniile, jignirea, ura față de o parte din români, față de unii colegi care își fac onest datoria, în măsura puterilor și harului ce le sunt date.

Iar dacă exagerat de supăratul

coleg ar dori să știe care au fost persoanele marcante ce au contat pe scrisul meu, i le pot aminti: sunt domnii Nicolae Manolescu și Laurențiu Ulici, Cezar Baltag și Sergiu Adam care, încă din 1990, avuseră bunăvoința de a-mi solicita poeme, proză, eseuri, traduceri pentru redevabilele reviste România literară, Luceafărul, Viața Românească și Ateneu unul din autorii cărora mă aflu, iată, de peste 15 ani. Cărțile mele au beneficiat de prefețele sau postfețele lui Ioanid Romanescu și Cezar Ivănescu, Barbu Cioculescu și Fănuș Neagu, Grigore Grigurcu și Mihai Cimpoi, despre ele au scris Constantin Ciopraga și Adi Cusin, Liviu Grăsoiu și Gheorghe Istrate, Dan Stanca și Dan Mănuță, Nicolae Prelipceanu și Vitalie Ciobanu, Marius Tupan și Eugen Lungu, Lucian Vasiliu și Nicolae Panaite, Traian Olteanu și Florin Muscalu, Ioan Lașcu și Marian Drăghici, Gellu Dorian și Mircea A. Diaconu, Vasile Gârneț și Arcadie Suceveanu, Em. Galaicu-Păun și Octavian Soviany, Nicolae Leahu și Mircea V. Ciobanu etc., etc. Au acești distinși literați ceva în comun cu aberantele insinuări și categorisiri cărora mă supune Mihail Grănescu? Cum de-și permite a-și jigni colegii cu etichetări bizare, când aceștia, delicat, făcură abstracție de rubrica „Veleitari orgolioși” din „Observatorul cultural”, unde i se catalogaseră persoana și cartea „Cioburi de inger”? Nu pricep de ce ar merge, adică, pe... viceversa, când lucrurile stau exact invers... Și-apoi, nu pot uita nici cuvintele de bine pe care mi le-a adresat nu o singură dată, când a fost să ne întâlnim la Chișinău sau București (părea un om bine crescut, blând la ale sale)...

Ce ți s-a întâmplat, stimat coleg? Păcat... La vârsta noastră, deja ar cam trebui să învățăm arta senectuții oneste și, pe cât posibil, înțelepte...

Leo BUTNARU, Chișinău.

